

Selvitys Tervolan Osuuspankin Osuuspankin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuodelta 2023

Sisälllys

1	Sovellettava sääntely	3
2	OP Ryhmän rakenne.....	3
3	Osuuskunnan kokous.....	4
4	Hallintoneuvosto.....	4
5	Nimitysvaliokunta	5
6	Hallitus.....	6
7	Hallintoneuvoston ja hallituksen monimuotoisuus	8
8	Toimitusjohtaja	8
9	Sisäinen ja ulkoinen valvonta.....	8
10	Taloudellinen raportointiprosessi	9
11	Palkitseminen	9
12	Sisäpiirihallinto.....	9
13	Lähipiiriliiketoimet	9
14	Vastuullinen toiminta.....	9
15	Hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen päivitys ja nähtävillä pito	10

OP-Julkinen
28.2.2024

1 Sovellettava sääntely

Tämä selvitys on luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 1–5 §:ssä ja 7 §:ssä tarkoitettu selvitys osuuspankin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä. Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetaan toimintakertomuksesta erillisenä.

Osuuspankin hallitus käsittelee vuosittain tämän hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen.

Tämä selvitys osuuspankin hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, tilinpäätös, hallituksen toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus sekä osuuspankin säännöt ovat saatavilla osuuspankin verkkosivuilla www.op.fi.

Osuuspankin toiminta perustuu voimassa olevan lainsäädännön ja sen nojalla annetun alemmanasteisen sääntelyn noudattamiseen. Osuuspankki noudattaa osuuskuntalain, luottolaitoslain ja talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain lisäksi muuta soveltuvaa finanssialan yrityksiä koskevaa sitovaa sääntelyä, osuuspankin sääntöjä ja talletuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisön OP Osuuskunnan ohjeita.

Osuuspankki kuuluu talletuspankkien yhteenliittymään, jonka keskusyhteisö on OP Osuuskunta. Osuuspankin ja OP Ryhmän muiden yhteisöjen välillä on kiinteä yhteistoimintasuhde.

2 OP Ryhmän rakenne

Osuuspankki kuuluu pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP Ryhmään. OP Ryhmän muodostavat 31.12.2023 tilanteessa 102 jäsenosuuspankkia sekä niiden keskusyhteisö OP Osuuskunta tytär- ja lähiyhteisöineen. OP Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena.

Osuuspankit ovat omistaja-asiakkaidensa (jäsentensä) omistamia vähittäispankkitoimintaa harjoittavia talletuspankkeja. Ne tarjoavat henkilö- ja pk-yrityksiä varten maa- ja metsätalousasiakkaille sekä julkiselle sektorille nykyaikaiset ja kilpailukykyiset pankkipalvelut. Osuuspankit toimivat ryhmän yhteisen strategian ja toimintalinjausten mukaan. OP Osuuskunta toimii OP Ryhmän keskusyhteisönä ja strategisena omistusyhteisönä.

Keskusyhteisö ohjaa talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain nojalla yhteenliittymän toimintaa ja antaa siihen kuuluville yhteisöille ohjeita niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi riskienhallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta. Keskusyhteisö myös valvoo yhteenliittymän yhteisöjen toimintaa talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa tarkoitettulla tavalla.

Talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain mukaan keskusyhteisö on velvollinen tukemaan jäsenluottolaitosta määrällä, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilän estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista. Jäsenluottolaitos on velvollinen suorittamaan keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta jäsenluottolaitokselta. Keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa jäsenluottolaitoksilla on rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista.

Yhteisömuodoltaan osuuspankit ovat osuuskuntia, joissa päätöksenteon perusteisiin kuuluu jäsen ja ääni -periaate. Osuuspankeissa omistaja-asiakkaiden päätösvaltaa käyttää edustajisto tai osuuskunnan kokous, joka valitsee pankille hallintoneuvoston. Hallintoneuvosto puolestaan valitsee pankille hallituksen ja toimitusjohtajan sekä toimitusjohtajan sijaisen.

OP-Julkinen
28.2.2024

3 Osuuskunnan kokous

Osallistumisoikeus osuuskunnan kokouksiin on jokaisella osuuspankin omistaja-asiakkaalla.

Varsinainen osuuskunnan kokous on pidettävä kerran vuodessa ennen toukokuun loppua. Kokouksessa käsitellään osuuspankin sääntöjen mukaan varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle kuuluvat asiat sekä mahdolliset muut kokouksutsussa erikseen mainitut asiat.

Ylimääräinen osuuskunnan kokous kutsutaan tarvittaessa koolle käsittelemään tiettyä osuuskunnan kokoukselle kuuluvaa asiaa.

Merkittävimpiä osuuskunnan kokouksessa käsiteltäviä asioita ovat muun muassa:

- tilinpäätöksen vahvistaminen
- hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten sekä toimitusjohtajan vastuuvapaudesta päättäminen
- taseen osoittaman ylijäämän käyttämisestä päättäminen
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä ja palkkioista päättäminen sekä hallintoneuvoston jäsenten valinta
- tilintarkastajan valinta ja palkkiosta päättäminen
- sääntöjen muuttaminen.

4 Hallintoneuvosto

Hallintoneuvoston valinta

Hallintoneuvostossa on 10 osuuskunnan kokouksen valitsemaa jäsentä. Nimitysvaliokunta valmistelee hallintoneuvoston jäsenten valintaa ja palkkioita koskevat kysymykset.

Hallintoneuvoston kokoonpano:

Puheenjohtaja Salminen Hanna, Tervola, 45 v., sosionomi, hallintoneuvostossa vuodesta 2012.

Varapuheenjohtaja Rajala Eeva-Liisa, Tervola 57 v., terveydenhoitaja, hallintoneuvostossa vuodesta 2021.

Muut jäsenet

Alaollitervo Esko, Tervola, 66 v., kiinteistöhoitaja, hallintoneuvostossa vuodesta 1995.

Jeremejeff Pasi, Tervola, 55 v., opettaja, hallintoneuvostossa vuodesta 2023.

Jurva Pirjo, Tervola, 58 v., yrittäjä, hallintoneuvostossa vuodesta 2009,

Kaasila Tarja, Tervola, 56 v., ravitsemispäällikkö, hallintoneuvostossa vuodesta 2003.

Kanto Anssi, Keminmaa, 34 v., maanviljelijä, hallintoneuvostossa vuodesta 2023.

Oja Arja, Tervola, 42 v., opettaja, hallintoneuvostossa vuodesta 2023.

Rautio Piia, Tervola, 46 v., opettaja, Tervola, hallintoneuvostossa vuodesta 2021.

Vaara Jussi, Tervola, 63 v., yrittäjä, hallintoneuvostossa vuodesta 1991.

OP-Julkinen
28.2.2024

Hallintoneuvoston tehtävät

Hallintoneuvoston tehtävänä on osuuskuntalain ja pankin sääntöjen mukaan valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuskunnan hallintoa.

Osuuspankin sääntöjen mukaan hallintoneuvostolle kuuluvat erityiset tehtävät ovat seuraavat:

- päättää hallituksen jäsenten lukumäärästä ja valitsee tarvittavan määrän jäseniä hallitukseen sekä määrää heidän palkkionsa, tarvittaessa erottaa hallituksen jäsenet
- valitsee ja tarvittaessa erottaa osuuspankin toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen kuultuaan hallitusta ja hankittuaan keskusyhteisön lausunnon; toimitusjohtajan sijaisen osalta lausunto on kuitenkin hankittava vain, jos keskusyhteisön ohjeistus sitä edellyttää
- vahvistaa osuuspankin toimintaa koskevan ohjesäännön
- merkitsee tiedoksi keskusyhteisön ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet
- antaa varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle lausunnon tilinpäätöksestä ja toimintakeromuksesta

Hallintoneuvoston riippumattomuus

Hallintoneuvoston valvontaroolin luotettavuuden takaamiseksi laissa määritellyjä esteellisyys- ja riippumattomuusvaatimuksia on täydennetty osuuspankin säännöissä.

Hallituksen jäsenenä tai toimitusjohtajana toimivan henkilön valintaa hallintoneuvostoon on rajoitettu tehtävässä oloaikana ja toimitusjohtajan osalta myös viiden vuoden ajan tehtävän päättymisestä lukien. Myöskään osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön palveluksessa oleva henkilö ei voi toimia hallintoneuvoston jäsenenä. Osuuspankin sääntöjen mukaan osuuspankin hallintoon kuuluva ei voi samanaikaisesti toimia OP Ryhmän kanssa kilpailevan liikeyrityksen hallinnossa.

Koska OP Ryhmän yhteisöt toimivat kiinteässä yhteistyösuhteessa, muualla OP Ryhmässä työskentelevän henkilön sopivuutta hallintoneuvoston jäseneksi arvioidaan ottaen huomioon kyseisen henkilön asema ja työtehtävät.

Hallintoneuvoston monimuotoisuus

Hallintoneuvoston monimuotoisuuden osalta katso kohta 7 alla.

Hallintoneuvoston toiminta

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2023 2 kertaa ja jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 70 prosenttia.

5 Nimitysvaliokunta

Nimitysvaliokunta tekee osuuskunnan kokoukselle sekä hallintoneuvostolle esitykset niiden päätösvaltaan kuuluvista henkilövalinnoista. Lisäksi valiokunta valmistelelee esitykset eri hallintoelinten jäsenten vuosi-, kuukausi- ja kokouspalkkioista sekä kulukorvausten perusteista. Hallintoneuvosto vahvistaa nimitysvaliokunnan työjärjestyksen.

Lisäksi osuuskunnan kokous valitsee valiokuntaan kaksi omistaja-asiakkaiden edustajaa. Osuuskunnan kokouksen valitsemien jäsenten toimikausi alkaa valinnasta päättävän osuuskunnan kokouksen päättyessä ja päättyy seuraavan varsinaisen osuuskunnan kokouksen päättyessä.

OP-Julkinen
28.2.2024

Nimitysvaliokunnan kokoonpano:

Salminen Hanna, hallintoneuvoston puheenjohtaja
Rajala Eeva-Liisa, hallintoneuvoston varapuheenjohtaja
Havela Tiina, hallituksen puheenjohtaja
Alatossava Mikko, hallituksen varapuheenjohtaja
Rantakolmonen Maarit, osuuskunnan kokouksen valitsema jäsen
Kauppi Risto, osuuskunnan kokouksen valitsema jäsen

Nimitysvaliokunta on kokoontunut neljä kertaa vuonna 2023.

6 Hallitus

Hallituksen valinta

Hallituksessa on 4 hallintoneuvoston valitsemaa jäsentä. Lisäksi hallitukseen kuuluu osuuspankin sääntöjen mukaan pankin toimitusjohtaja, jota koskevat tiedot ovat kohdassa 8. Nimitysvaliokunta valmistelee hallituksen jäsenten valintaa ja palkkioita koskevat asiat.

Luottolaitoksen hallituksen jäsenen on oltava luotettava ja hyvämaineinen henkilö. Hallituksen osaamisen ja kokemuksen kollektiivina tulee vastata hallituksen vastuita ja tehtäviä. Hallituksella kokonaisuutena tulee olla riittävä ymmärrys kaikista keskeisistä pankkitoiminnan osa-alueista, jotta se kykenee johtamaan ja valvomaan sen vastuulla olevaa toimintaa.

Hallitus voi valita keskuudestaan tarkastusvaliokunnan avustamaan sitä valvontatehtävän hoitamisessa. Tarkastusvaliokunnan jäsenten tulee olla riippumattomia pankista. Toimitusjohtajaa ei voida valita tarkastusvaliokunnan jäseneksi. Jos pankilla ei ole tarkastusvaliokuntaa, sen vastuupiiriin kuuluvista sääntelyn mukaan pakollisista tehtävistä vastaa pankin hallitus.

Hallituksen kokoonpano

Puheenjohtaja: Havela Tiina, Tervola, 34 v., tienpidon asiantuntija, Hallituksessa 12/2018 alkaen, puheenjohtaja 11/2023 alkaen.

Varapuheenjohtaja: Alatossava Mikko, Keminmaa, 43 v., Senior ipr specialist. Hallituksessa 11/2021 alkaen, varapuheenjohtaja 11/2023 alkaen.

Jäsen: Kokkonen Lea, Tervola, 60 v., talousjohtaja. Hallituksessa 12/2020 alkaen, puheenjohtaja 11/2023 saakka.

Jäsen: Tervaniemi Sari, Tervola, 44 v., hallintojohtaja. Hallituksessa 12/2012 alkaen.

Lisäksi hallitukseen kuuluu osuuspankin sääntöjen mukaan pankin toimitusjohtaja. Toimitusjohtajaa koskevat tiedot ovat kohdassa 8.

Hallituksen tehtävät

Osuuskuntalain mukaisen yleistöimivallan, osuuspankin sääntöjen ja luottolaitostoiminnasta annetun lain perusteella osuuspankin hallinnon ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii ja osuuspankin toimintaa johtaa hallitus. Hallitus vastaa pankin strategisesta johtamisesta sekä ohjaa ja valvoo pankin toimivaa johtoa. Hallituksen toimivaltaan kuuluvat asiat, jotka eivät lain tai sääntöjen mukaan kuulu toimitusjohtajalle, hallintoneuvostolle tai osuuskunnan kokoukselle.

OP-Julkinen
28.2.2024

Hallituksen on johdettava osuuspankin toimintaa lainsäädännön, osuuspankin sääntöjen, osuuspankin ohjesäännön ja keskusyhteisön vahvistamien ohjeiden mukaisesti. Hallituksella on erityinen velvollisuus valvoa pankin etua ja edistää sen kehitystä.

Hallituksen on huolehdittava:

- pankin liiketoiminnan jatkuvan menestymisen turvaamiseksi suunnitelmallisuudesta, tehokkuudesta ja kannattavuudesta, toimintaympäristön muutoksiin sopeutumisesta ja riskien hallinnasta
- pankin sisäisen valvonnan ja valvontajärjestelmien asianmukaisuudesta, riittävydestä ja luotettavuudesta
- luottolaitostoimintaa koskevan sääntelyn, OP Ryhmän yhteisten toimintaperiaatteiden noudattamisesta sekä keskusyhteisön antamien ohjeiden noudattamisesta
- hallituksen jäsenten riittävästä perehdyttämisestä tehtävänsä ja osaamisen jatkuvasta ylläpitämisestä ja kehittämisestä.

Hallituksen kokouksia koskevat menettelytavat

Hallituksen puheenjohtaja vastaa siitä, että hallitus kokoontuu tarvittaessa. Kokous on kutsuttava koolle, jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja sitä vaatii. Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaan lukien enemmän kuin puolet sen jäsenten koko lukumäärästä on saapuvilla.

Hallituksen jäsenten riippumattomuus

Hallituksen jäsen ei ole riippumaton, jos hallituksen jäsenen itsenäiseen päätöksentekoon voi kokonaisuutena arvioiden vaikuttaa esimerkiksi merkittävä asiakkuus, yhteistyösuhde taikka voimassa oleva tai aikaisempi työ- tai toimisuhde. Enemmistön hallituksen jäsenistä tulee olla pankista riippumattomia. Hallituksen enemmistön riippumattomuutta laskettaessa toimitusjohtajaa ei oteta huomioon. Hallitukseen kuuluva toimitusjohtaja ei ole riippumaton.

Osuuspankin sääntöjen mukaan osuuspankin hallintoon kuuluva ei voi samanaikaisesti toimia OP Ryhmän kanssa kilpailevan liikeyrityksen hallinnossa. Hallitukseen ei voida myöskään valita muuta osuuspankin tai sen konsernin palveluksessa olevaa henkilöä kuin pankin toimitusjohtaja.

Koska OP Ryhmän yhteisöt toimivat kiinteässä yhteistyösuhhteessa, muualla OP Ryhmässä työskentelevän henkilön sopivuutta hallituksen jäseneksi tulee arvioida ottaen huomioon kyseisen henkilön asema ja työtehtävät.

Hallitusjäsenyyden suositeltava enimmäiskesto on viranomaisohjeistuksen mukaisesti 12 vuotta. Enimmäiskeston päättymisen jälkeen henkilön ei katsota olevan enää riippumaton pankista.

Hallituksen jäsenistä riippumattomia ovat:

Tiina Havela, Mikko Alatossava, Lea Kokkonen ja Sari Tervaniemi

Hallituksen monimuotoisuus

Hallituksen monimuotoisuuden osalta katso kohta 7 alla.

Hallituksen toiminta

Hallitus kokoontui vuoden 2023 aikana 11 kertaa. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 100 %.

7 Hallintoneuvoston ja hallituksen monimuotoisuus

Tehokas työskentely hallintoelimissä edellyttää, että niissä on riittävästi monipuolista asiantuntemusta, osaamista ja kokemusta. Hallintoelinten jäsenten valintaa valmisteltaessa kiinnitetään huomiota henkilön sen kokoonpanolle tuottamaan lisäarvoon mm. riittävän monimuotoisuuden ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

Monimuotoisuutta ylläpidetään ja kehitetään varmistamalla ehdolle asetettavien ja valittavien henkilöiden riittävän monipuolinen osaaminen ja kokemus, alueellinen edustavuus sekä eri sukupuolten ja ikäryhmien riittävä edustus hallintoelimissä.

Tavoitteena on, että osuuspankin hallintoelimissä molemmat sukupuolet ovat edustettuina tasapuolisesti, kuitenkin vähintään suhteessa 60/40 %. Tavoitteeseen pyritään pitkäjänteisesti varmistamalla, että ehdolla olevista, osaamiseltaan ja kokemukseltaan tasavahvoista henkilöistä hallintoelimen jäseneksi esitetään sitä, joka edustaa hallintoelimessä vähemmistönä olevaa sukupuolta.

Vuonna 2023 hallintoneuvostossa oli miehiä 40 % ja naisia 60 % ja hallituksessa miehiä 40 % ja naisia 60 %.

8 Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja

Osuuspankin toimitusjohtajan on edistettävä osuuspankin etua huolellisesti ja hoidettava pankin päivittäistä hallintoa lainsäädännön, viranomaismääräysten, keskusyhteisön ohjeiden sekä hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimiin, jotka pankin toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, jos hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta pankin toiminnalle olennaista haittaa.

Osuuspankin toimitusjohtaja:

Jussi Kuittinen

50 vuotta

KTM

Toimitusjohtajuuden alkamispäivä 3/2020

Keskeinen työkokemus: Rahoitusjohtaja Nivalan Osuuspankki, rahoituspäällikkö Pohjois-Savon Osuuspankki, tutkija Vaasan Yliopisto ja maanviljelijä.

Osuuspankin toimitusjohtajan sijainen

Arja Määttä

59 vuotta

yo-merkonomi

Keskeinen työkokemus: Palvelupäällikkö Tervolan Osuuspankki 8/2006 alkaen.

Rahoitus- ja myyntipäällikkö Kuusamon Osuuspankki

9 Sisäinen ja ulkoinen valvonta

Sisäisen valvonnan periaatteet OP Ryhmässä vahvistaa keskusyhteisön hallitus.

OP-Julkinen
28.2.2024

Tilintarkastusyhteisö KPMG Oy on vuodesta 2010 toiminut osuuspankin tilintarkastajana ja KHT Tapio Raappana päävastuullisena tilintarkastajana vuodesta 2017 alkaen.

Tilintarkastusyhteisölle on maksettu palkkioita seuraavasti:

- tilintarkastuksesta maksettuja palkkioita 9876,98 euroa
- muista kuin tilintarkastuspalveluista maksettuja palkkioita 0 euroa

Sisäisen ja ulkoisen valvonnan periaatteet OP Ryhmän tasolla on kuvattu tarkemmin vuodelta 2023 OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetussa selvityksessä.

10 Taloudellinen raportointiprosessi

Osuuspankin hallitus vastaa siitä, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Osuuspankin hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa osuuspankin hallituksen toimintaa.

Osuuspankki noudattaa soveltuvin osin vuodelta 2023 OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetussa selvityksessä kuvattuja taloudellisen raportointiprosessin periaatteita.

11 Palkitseminen

Osuuspankin hallintoelinten jäsenille on maksettu palkkioita seuraavasti:

Hallituksen puheenjohtajan kuukausipalkkio 570 euroa.

Hallituksen jäsenille on maksettu kokouspalkkiota 250 euroa kokoukselta.

Hallintoneuvoston puheenjohtajan kuukausipalkkio on 270 euroa.

Hallintoneuvoston jäsenille on maksettu 180 € kokoukselta.

Nimitysvaliokunnan jäsenille maksetaan kokouspalkkiot ja matkakustannusten korvaukset samojen perusteiden mukaan, joita noudatetaan hallintoneuvoston jäsenten osalta.

Osuuspankki noudattaa soveltuvin osin OP Ryhmän palkitsemisen periaatteita, joita on tarkemmin kuvattu op.fi-verkkosivuilla olevissa OP Ryhmän palkitsemispolitiikassa ja -raportissa vuodelta 2023.

12 Sisäpiirihallinto

Osuuspankki noudattaa OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevasta selvityksestä 2023 ilmeneviä sisäpiirihallinnon periaatteita.

13 Lähipiiriliiketoimet

Osuuspankki noudattaa OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevassa selvityksessä 2023 kuvattuja lähipiiriliiketoimia koskevia periaatteita.

14 Vastuullinen toiminta

Osuuspankki noudattaa OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevassa selvityksessä 2023 kuvattuja vastuullisen toiminnan periaatteita siltä osin kuin ne koskevat osuuspankin toimintaa.

15 Hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen päivitys ja nähtävillä pito

Osuuspankin hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskeva selvitys annetaan vuosittain ja se on nähtävillä [op.fi](https://www.op.fi)-verkkosivuilla.